

БЕЗ ЗАПРОШЕННЯ

Це був останній, найбажаніший день насиченого робочого тижня... І далеко не передбачав значної активізації, а тим паче творчої. Хоч, звісно, у свідомості змагалися два фехтувальники мотивації: розсудливий суперник з ім'ям «ті зараз» або ж емоційний «відкласти на завтра», а точніше на понеділок, те, що можна зробити сьогодні. У двобой холодного зброєю переміг холодний розум, отож подаюся на фізичний факультет УжНУ, щоб дізнатися, як готують фахівців із кібербезпеки.

«ТУЗ» КІБЕРУСПІХУ — У РУКАВІ!

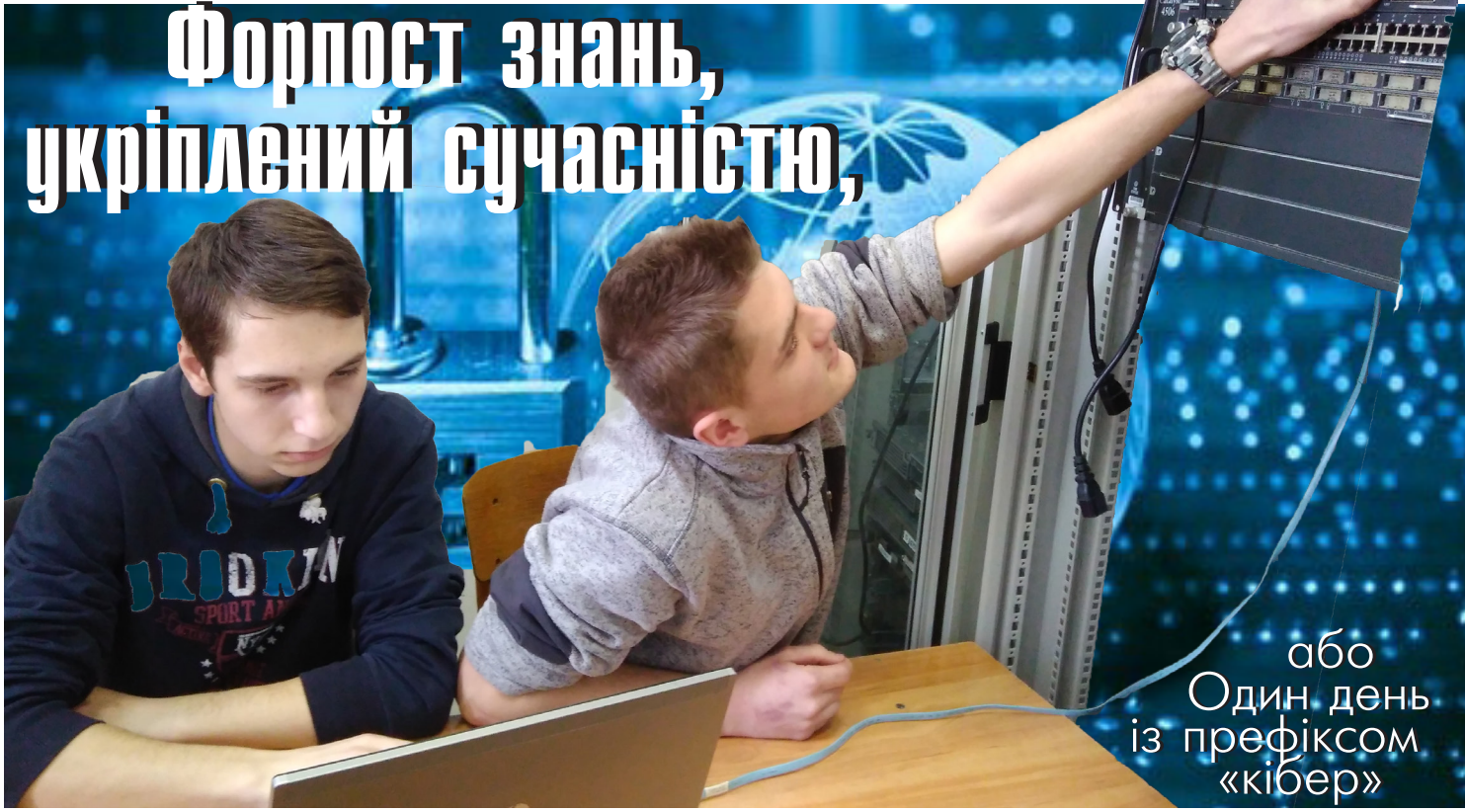
На годиннику 8.30, і, зрозуміло, мене тут не чекають. Щоправда, у деканаті (за кілька секунд тільки мого перебування там почергово зайшло троє студентів) одразу допомагають, спрямовуючи до завідувача кафедри твердотільної електроніки та інформаційної безпеки В.Різака. Тож чекаю біля потрібного кабінету. І як кожна сучасна людина в такому випадку, віддаю данину моді, точніше смартфон. Оминаючи увагою сповіщення в соцмережах, занурююся в суспільно-політичний вимір України. Натрапляю на цікаву публікацію в одному з передових українських видань, де кібербезпеку назвали третім «тузом» («у рукаві», розглядаючи кіберзагрози для майбутніх виборів (Лапаєв Ю. Сценарії зриву виборів: три тузи в рукаві. — Український тиждень. — 2018. — 5 березня). Мої думки охоплюють переживання та неабияка відповідальність. Тема не просто актуальна, а по-особливому болюча. Раніше здавалося: слова «DDoS-атаки», «фейкові новини», «компромати» заповнені з реальності, проте далеко від нас. Стає справді непереливки, коли усвідомлюєш: мішенню під прицілом таких видів інформаційної зброї може стати кожен. І країні просто необхідні фахівці, здатні захищати цей простір.

...Вітаючись з усіма, кого зустрічає, та передаючи оточенню гарний настрій скромною усмішкою, упевнено крокує Василь Михайлович. Навіть не підозрюю, що інтерв'ю з ним буде далеко не єдиним сьогодні, як планувала. В.Різак розповідає про кафедру, наче про щось дуже близьке, майже родинне. Розпочинаємо до екскурсу в минуле. Історія розділиту (сучасна назва затверджена тільки торік), тоді ще кафедри фізичних основ мікроелектроніки, сягає 1970-го. А ось фахівців за напрямом «Системи технічного захисту інформації» і «Безпека інформаційних та комунікаційних систем» готують не так давно (відповідно з 2007 і 2010 рр.). Акредитовані й ліцензії щодо навчання магістрів.

Цікаво, що в підрозділі прокладена сприянням ТОВ «Ядзакі Україна» оптоволоконна лінія: перебуваючи в стінах рідного факультету, молодь може працювати в проєктах різних куточків світу. Викладачі й студенти стажуються, зокрема, у відомих американських ІТ-компаніях J1W, Jabil, Jasper, Justanswer, Swan Software Solutions. Та й загалом тут усе сучасне — онлайн-конференції, зони Wi-Fi, спецлабораторії, урешті регіональне відділення Академії CISCO, організоване спільними зусиллями кафедри ТЕІБ та відповідної корпорації США (мережеве обладнання закупило ТОВ «Джейбіл Сьоркіт Юкрейн Лімітед»)...

Мимоволі оглядаючи кабінет, миттю в думках зринає емоція задоволення: згадую, що з грецької «кібер» означає «над», тож мої висновки, зроблені методом дедукції, виправдали себе — тут не просто успіхи, а кіберуспіхи! Є потужний потенціал для підготовки фахівців із технічного захисту інформації. До речі, називаючи досягнення кафедри, В.Різак применшує свою роль у них, віддаючи належне злагодженої роботі колег. Ураз, перепрощуючи, перериває розмову: збирається зустрічати гостя. Запрошує до кабінету CISCO, а доки прямуємо коридором, анонсує мої найближчі розмови з цікавими особистостями. Перша з них — Ірина Петрушко — викладач кафедри твердотільної електроніки та інформаційної безпеки, кандидат фізико-математичних наук, інструктор академії.

Форпост знань, укріплений сучасністю,

або
Один день
із префіксом
«кібер»

...ДЕ НЕ ЗМУШУЮТЬ РИБУ ЛАЗИТИ ДЕРЕВАМИ

Доки готую головні журналістські атрибути на штатт ручки й блокнота, у думках пролинають слова А.Ейнштейна: «Кожен із нас — геній, але якщо оцінювати рибу за її вмінням лазити деревами, то все життя прожине впевнена в тому, що вона — невдаха». Віряться: наш університет відходить від такої системи. Власний досвід навчання в УжНУ в цьому переконує, однак хочеться розвіяти стереотип і на фізичному факультеті. Уже за кілька секунд подумки зітхаю з полегшенням; ба більше, свідомістю, наче в мультфільмі «Головоломка», починає керувати емоція неабиякого здивування, коли занурююся в «кухню» Академії CISCO. Хоч її відділення діє на кафедрі тільки з вересня 2017 р., та студенти альма-матер, як і в передових країнах світу, активно переймають досвід відповідного дистанційного навчання. Так, академія забезпечує викладання дисциплін за напрямками: «Організація мереж», «Моніторинг роботи мереж», «Організація безпеки мереж», «Усунення збоїв у роботі»; «Безпека»; «Програмування» (курси «С» і «С++»); є й курси для початківців.

Створивши акаунт, юнаки й дівчата мають доступ до матеріалів, опанування яких розділено за семестрами. Обираючи курс і мову, навчаються в зручний час: удома чи навіть в електричці зі смартфона. Після кожного розділу складають тести в онлайн-режимі, але вже в лабораторії на факультеті, а потім — завершальний іспит на кожному рівні. Відтак отримують сертифікати, які визнають у світі, отож є змога конкурувати на ринку праці. Крім того, академія влаштовує вебінари. Студенти реєструються й слухають лекції світових фахівців, ставлять запитання, беруть участь в опитуваннях. Від наставників фізфаку чую, що розумній, старанній і передовій молоді навчання в академії до душі (і я обов'язково перевірю цю тезу). Уже перший переконливий аргумент на користь такого факту наводить І.Петрушко: «Як інструктор, можу стежити навіть за кількістю часу, проведеного за опануванням матеріалів. З упевненістю констатую, що читають і після пар, і ввечері, і навіть уночі». Цікава ситуація й із матеріально-технічним забезпеченням. «Узагалі CISCO — виробник мережевого обладнання, тому зацікавлений у продажах. Останні ж можливі тоді, коли люди вміють користуватися устаткуванням. А для того їх спочатку слід навчити. Водночас на ринку праці потрібні ІТ-спеціалісти. Мережі стрімко розвиваються, отож їх необхідно налаштовувати й гарантувати безпеку», — зауважує Ірина Антонівна. Про академію можна чимало слухати... Усе ж невдовзі стаю свідком ще однієї важливої події.

НА ПЕРЕДОВИХ ПОЗИЦІЯХ СЬОГОДЕННЯ

На кафедру завітав випускник фізфаку, заступник начальника Управління — начальник 1 відділу Управління Держспецзв'язку в Закарпатській області, людина, котра не зі слів знає всю трагедію війни на сході держави (нагороджений медаллю «За бездоганну службу» III ступеня!), Володимир Шмідзен. Доки він разом із В.Різаким домовляються про співпрацю, спілкуюся з не менш цікавою людиною, ще одним викладачем кафедри ТЕІБ (теж учасником АТО; нині працює в організації із захисту інформації) — Петром Маркевичем. «Відходимо від класичної системи, акцентуємо на практичній складовій. Скажімо, студент може у віртуальному середовищі моделювати мережу, прописувати налаштування. Також залуцаємо молодь до різних проєктів (як, наприклад, під'єднання до мережі Wi-Fi половини корпусів УжНУ)», — каже Петро Вікторович. А ось актуальність кібербезпеки окреслює так: «Особливо її важливість стала відчутною з появою вірусу Petya. Усі організації мають персональні дані, оприлюднення яких чи використання злочинними угрупованнями створює серйозні проблеми». До речі, П.Маркевич — із когорти наставників-практиків, яких на кафедрі чимало (це представники організацій, котрі займаються безпосередньо кіберзахистом, обслуговуванням мереж; військові).

Розпитую й В.Шмідзена. «Співпраця з кафедрою почалася тоді, коли вступив на вечірню форму фізичного факультету! (Усміхається — прим. авт.) Кілька років тому працювали над вивченням CISCO, тепер — у напрямку кіберзахисту. Нині спеціалістів із кібербезпеки практично ніхто не готує. Надія в основному на самопідготовку. «Старі» кадри більш орієнтовані на телекомунікації, а нові слід готувати за сучасною програмою. Напрямок важливий. Це було особливо відчутно на сході держави. Інформація перехоплюється швидко та легко. Насамперед ми програли саме інформаційну війну», — каже Володимир Ігорович. Подумалося: профілактика дешевша за лікування. Так і підготовка фахівців є необхідною, закинутою чи не в усі поштові скриньки сьогодення...

Доки тривала тирада моїх роздумів над актуальністю кібербезпеки, В.Різак устиг провести гостя. У продовженні розмови про здобутки кафедри показує монографії, інші праці колег; вражає й електронне лого ТЕІБ. Також кафедра впроваджує програми Horizon 2020 та CERIC-ERIC... Словом, намагається бути форпостом сьогодення.

ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГУ

На завершення завжди залишається щось «пікантне». Для мене таким виявилися розмови зі студентами. Потрібно ж із «перших вуст» переконатися, що молоді тут справді цікаво. Натрапляю на другокурсника Любомира Боценюка, який одразу переконує в перспективності фаху: «У час стрімкого розвитку технологій найбільше ціниться інформація, а тим більше знання, як її захистити. Тому спеціалісти завжди будуть затребуваними на ринку праці. Подобається навчання в академії CISCO — без лекцій і в онлайн-режимі! Це доступно та цікаво». Хлопець зізнається: кафедра робить усе, щоб зацікавити студентів до навчання, постійно розвивається. «Отож у майбутніх абітурієнтів точно буде ще більше можливостей, аби стати хорошими фахівцями», — упевнений Любомир.

Попри всі феміністичні рухи, кібербезпека в мене завжди асоціювалася винятково із сильною половиною людства. Та розмова з магістранткою Маріанною Кризиною переконує в протилежному. Технікою захоплюється ще зі шкільних років. Прочитуючи здивування на моєму обличчі, заспокоює: «Можна бути просто «кадміном», займатися сферою ІТ. І взагалі це перспективне. В Україні поки кібербезпека не так поширена, як до прикладу, в Америці чи Європі, однак є шанси самостійно її розвивати у своїй державі». Із не меншим блиском в очах говорить про навчання. «На одній із пар за допомогою різних пристроїв ми вчилися виявляти, чи нас прослуховують. Також налаштовуємо сервери з «нуля». Особливо відзначу академію CISCO. Раджу долучитися навіть першокурсникам, бо матеріал чіткий, доступний та проілюстрований. Зусиллями Василя Михайловича щороку їздимо на практику до Словаччини. А ще фізики — веселі й креативні! На перервах говоримо про музику, фільми, збиралися групою в кіно, на пікнік», — каже Маріанна. І зізнається: знання із захисту інформації допомагають у повсякденні.

Свого часу в закарпатського письменника М.Дочинця натрапила на слова: «...творчість — це безнастанна нещадна боротьба зі штампами». Із самого ранку я й увявти не могла, скільки таких «штампів», тобто стереотипів на творчому шляху збору інформації для матеріалу доведеться побороти. Десятки розмов, сотні думок і ще більше вражень... Якщо резюмувати, то підготовка фахівців із кібербезпеки в УжНУ нагадує потужний форпост знань, укріплений сучасними тенденціями. Цей день на фізичному факультеті виявився не просто насиченим. До останнього слова не можу не додати префікса «кібер»...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Тюглад».

ВІТАЄМО

2 квітня день народження в ректора УжНУ, професора В.СМОЛЯНКА. Колектив університету щиро вітає Володимира Івановича й зичить здоров'я, радості, наснаги далі творити на благо альма-матер, сприяти її поступу на європросторах! Хай кожне «вчора» стає приємним спогадом, а кожне «завтра» — надією на позитив!

НА ВЧЕНІЙ РАДІ

«Погляд» інформує про лютнев та березнев засідання вченої ради УжНУ.

Наприкінці зими підбили підсумки останньої екзаменаційної сесії та атестації магістрів і спеціалістів. Як зазначив у доповіді начальник навчальної частини Анатолій Штимак, з урахуванням ліквідації академічної заборгованості успішність студентів становить близько 90 %, тобто з 8500 допущених здобувачів фаху понад 7600 склали сесію; якість знань — майже 35 відсотків. Магістри продемонстрували найвищі показники. Загалом документи про вищу освіту вручили 545 магістрам денної форми навчання, і з них близько 180 із відзнакою, і 370 — заочної (43 «червоні» дипломи).

Одне з основних питань стосувалося діяльності спеціалізованих рад із захисту дисертацій. За 5 років їх кількість збільшилася на 40 %, і нині в УжНУ атестацію наукових працівників здійснюють 8 рад за шістьма галузями наук із 15 наукових спеціальностей. Учений секретар Олена Мельник повідомила: до спеціалізованих рад вишу входять 138 фахівців, із них 95 — представники нашого ВНЗ. У 2017-му захищено 21 наукову роботу з природничих наук та 14 із суспільних. Торік спеціалізовані вчені ради з юридичних і медичних наук здобули право організувати захист докторських дисертацій. Важливим показником успішної роботи спеціалізованих учених рад нашого ВНЗ у 2017 р. є те, що департамент атестації вищої кваліфікації кадрів та ліцензування МОН України не висловив їм жодного зауваження. О.Мельник також акцентувала на основних нововведеннях у роботі атестаційних колегій.

Чергові засідання

Крім того, члени вченої ради рекомендували молодих учених М.Гончарука-Хомина, А.Когутича та Антоніну Калініну на присвоєння стипендії Кабінету Міністрів України.

До того ж на II семестр 2017 / 2018 н. р. установили 45-відсотковий ліміт на призначення академічних стипендій студентам-державникам. Ректор Володимир Смоланка інформувал про підтримку висунення понад 20 кандидатур на вакансії академіків та членів-кореспондентів НАН України, а також про внесення змін до організаційної структури університету. Зокрема, проголосували за створення кафедри клініко-лабораторної діагностики та фармакології на стоматологічному факультеті (функціонуватиме з нового навчального року).

На першому весняному засіданні йшлося про фінансову діяльність УжНУ в 2017 році та бюджет на 2018-ий (інформувала головний бухгалтер Руслана Вовчанська). Торік обсяги надходжень загального й спеціального фондів становили відповідно близько 144 і 170 мільйонів гривень. На капітальний та поточний ремонт у підрозділах вишу витратили понад 9 млн грн. У 2018-му на фундаментальні та прикладні дослідження виділено 8 млн 120 тис. грн загального фонду і 978 тисяч спеціального. Продовжать реалізацію грантової програми ЄС «Горизонт 2020». Також виш планує подати на конкурс за європейською програмою енергоефективності.

Під час заходу декан факультету туризму та МК Наталія Габчак звітувала про діяльність підрозділу за 5 років існування. Крім того, члени вченої ради погодили ряд питань.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Із 8 Березня жінок УжНУ привітав ректор Володимир Смоланка, побажавши любові, тепла, ласки, успіхів у всіх починаннях та підкріпивши сказане матеріальним заохоченням.

Упродовж двох тижнів у головному корпусі УжНУ триватиме пересувна виставка «Формула безпеки України-НАТО» із нагоди 20-річчя підписання Хартії про особливе партнерство між Україною та Організацією північноатлантичного договору.

На відкриття експозиції, улаштованої сприянням Центру інформації та документації НАТО, Українського кризового медіацентру й Міністерства інформаційної політики України, завітали поважні гості. Модерував урочисту частину Ігор Тодоров — професор кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій, директор Центру міжнародної безпеки та євроатлантичної інтеграції УжНУ.

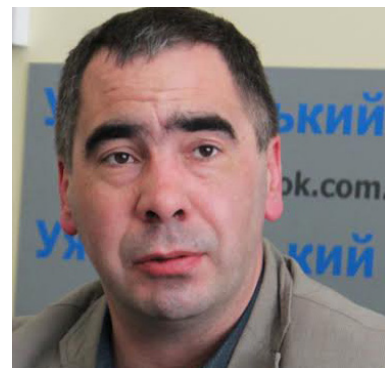
Проректор альма-матер із науково-педагогічної роботи Мирослава Лендзель наголосила на актуальності заходу в контексті державної безпеки, «усіх кризових явищ, які нині є в міжнародному соціумі». А Барбора Маронкова, директор Центру інформації та документації НАТО в Києві, зазначила: виставку започаткували в столиці, а потім вирішили подорожувати, щоб донести ідею (зруйнувати стереотипи та поінформувати про альянс) до молоді з інших міст. Гостя здійснила і своєрідну екскурсію стендами. Виступили й представниця Українського кризового медіацентру Олеся Драшкаба, генеральний консул Угорщини в Ужгороді Ласло Куті, консул з економічних питань консульства Словаччини Даніель Сабан.

Відродно, що на відкриття виставки прийшло й чимало юнаків та дівчат. Скажімо, першокурсники факультету міжнародних економічних відносин відвідали її в рамках вивчення дисципліни «Демократичне врядування і культура миру» під керівництвом Людмили Казакової, заступника декана з виховної роботи. Наставниці зауважила: «Такі заходи потрібні студентам, оскільки спрямовані на отримання фактичної інформації від першоджерела. Тобто НАТО розповідає про НАТО! Це дозволяє молоді за часів агресивної інформаційної війни сформувати об'єктивну думку щодо альянсу й можливого місця України в ньому». Першокурсники ФМЄВ також поділилися враженнями. Ренаті Швері сподобалося, що «прозвучало чимало цікавих фактів (наприклад, Україна — єдина держава, що брала участь у всіх операціях північноатлантичного альянсу), почула про допомогу НАТО нам. Попрактикувалися й в англійській, якою розмовляла пані Барбора, і цікаво було спостерігати за роботою професійного перекладача, що допоможе в майбутньому». Олександрі Черешні вдалося розвінчати міфи, приміром, що це не суто військовий союз, а діє в багатьох сферах. Тетяні Гичці запам'яталося, що хоч Україна не є його членом, «але військові, які брали участь в операціях альянсу, стали кісткою вітчини армії».

Як влучно пролунало на відкритті заходу, виставка не є пропагандою вступу до блоку, а просто способом за допомогою конкретних фактів поінформувати про діяльність НАТО. А кожен уже сам робитиме висновки...
Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ВИЗНАННЯ

Професор УжНУ Василь Лемак
призначений суддею Конституційного Суду України

Президент України П.Порошенко підписав відповідний указ на завідувача кафедри теорії та історії держави і права УжНУ, доктора юридичних наук, професора, член-кореспондента національної академії правових наук.

Як зазначається в зверненні ректорату УжНУ на офіційному сайті альма-матер, «колектив Ужгородського національного університету щиро вітає свого вихованця й колегу з призначенням на високу та відповідальну посаду, бажає наснаги й непохитності у відстоюванні конституційних засад та торжества Закону і Справедливості».

ТІЛЬКИ ФАКТ

Доценти УжНУ: завідувачка кафедри психології Уляна Михайлишин та Вікторія Синишина взяли участь у III Міжнародній науково-практичній конференції «Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій» (місто Подгайська, Словаччина). На форумі У.Михайлишин отримала звання почесного професора Європейського інституту післядипломної освіти й статус експерта Східноєвропейської агенції розвитку EEDA.
Данієла МЕЛЕЧИНСЬКА,
студентка відділення журналістики.

ПАТРІОТИЧНЕ

Минає три роки від заснування в Ужгородському національному університеті кафедри військової підготовки. Її створено за викликом часу: як реакцію на війну в Україні.

Природно, підрозділ став найпотужнішим осередком патріотичного виховання в альма-матер, де регулярно влаштовують відповідні заходи. Крім того, кафедра військової підготовки започаткувала виховні години «Героїв стежина — від батька й до сина», під час яких учасники збройного конфлікту на Донбасі спілкуються зі студентами. Першим гостем став підполковник Олександр Паламарчук, командир 15-го окремого гірсько-піхотного батальйону 128-ої бригади, що базується на Закарпатті.

Захід розпочали з ушанування пам'яті загиблих на Сході України хвилиною мовчання. Відтак Олександр Анатолійович розповів про історію батальйону, який очолює: «Тактичний підрозділ створений у 1939 році. Тож треба згадувати дідів і пам'ятати про їхні подвиги, водночас необхідно знати й про сучасних оборонців держави».

О.Паламарчук говорив про те, що бачив на території військових дій: «У березні 2014-го оголосили мобілізацію, почалося переміщення військових підрозділів у східні регіони. Спочатку ми багато чого не знали,

Почути правду й допомогти

Студентам УжНУ розповіли про військові дії на Сході України

Василь ОЛІЙНИК вручає подарунок Олександрові ПАЛАМАРЧУКУ

не мали належного озброєння. Зрозуміли, що триває справжня війна, уже через 2 місяці».

З уст очевидця присутні дізналися про бої за Щастя, Металіст, Луганський аеропорт, Дебальцево. Підполковник згадав, як було важко під час цілодобових обстрілів, як намагалися заритися в землю, щоб урятуватися.

«Після закінчення дебальцівських подій плани ворога були зламані, і ми поїхали додому з думкою,

Техніка, яку демонстрував гість

що все завершено, однак сталося не так... Згодом знову повернулися на схід», — зазначив військовий.

Також Олександр Анатолійович розповів про оборону Станиці Луганської, Кам'янки, Рідкодуба, Чернухіна, Нікішина та інших населених пунктів, показав майбутнім

колегам кадри, зроблені в окупованій зоні, та карти військових дій. Оповідач також згадав день у Донецьку, коли солдати 15-го батальйону навідав Президент Петро Порошенко й нагородив військово-службовців за мужність.

Захисники залишили сім'ї, помертвували мирним життям, стали боротися за незалежність Батьківщини, виступивши проти агресії північного сусіда. Герої з розпачем усвідомлювали: через інформаційні маніпуляції місцеве населення вважає їх терористами.

«На Донбасі систематично відбуваються пропагандистські атаки, прес-служби так званих ДНР та ЛНР поширюють фейкові новини. Тож українські військові займаються військово-патріотичним вихованням дітей, підтримують місцевих. Доводимо, що ми — не карателі, а захисники, — наголосив О.Паламарчук. Відтак гість показав придбані за кошти волонтерів прилади нічного бачення та тепловізори, які дозволяють у темряві на відстані кілометра виявити противника, чим рятують життя».

Зробити подарунок військовим виявили бажання й представники військової кафедри УжНУ. Так, викладачі, підтримавши ініціативу студентів другого року навчання, придбали для батальйону бензиновий генератор, а курсант Тарас Корінь купив бензопилу.

Як зауважив завідувач кафедри

ри військової підготовки Василь Олійник, у наш час важливо підтримувати відважних воїнів: «Благодійність, організація груп допомоги, зокрема психологічної, надання юридичних консультацій, розбудова кімнати слави — пріоритет діяльності підрозділу». Своєю чергою, учасники бойових дій можуть розповісти своїм сучасникам правду про збройний конфлікт на Донбасі. Відродно, що і в лавах викладачів кафедри військової підготовки УжНУ є ряд оборонців територіальної цілісності України: полковник запасу Євген Баргман, полковник у відставці Володимир Коршунов, підполковник Олег Шульга, майор Микола Гоман, капітан Вадим Ключ, старший лейтенант Петро Горзов.

Насамкінець Василь Олійник та Олександр Паламарчук домовилися про подальше партнерство. Так, студенти продовжать набувати практичних навичок на базі 15-го окремого гірсько-піхотного батальйону; очікують і нових зустрічей із військовими. Своєю чергою, представники Збройних сил можуть відточувати майстерність зі стрільби та управління вогнем наземної артилерії в інтерактивному електронно-оптичному комплексі військового підрозділу нашого вишу.

На думку В.Олійника, усім підрозділам УжНУ варто приділяти значну увагу патріотичному вихованню молоді. Осередки вищої освіти мають за обов'язок допомагати найкращим синам і донькам Батьківщини, проголошувати найвищою цінністю єднання нації, відстоювати незалежність України.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

ПОСТАТІ АЛЬМА-МАТЕР

Удід моєї душі ще змалку поселилася любов до інженерної науки. Із батьком, техніком-механіком, проводив літні канікули в полі, біля сільськогосподарської техніки, та й брат — інженер-механік... І хоч життєва доля повила до іншого фаху, про що, не жалкую, однак і до «заліза» потяг зберігся. Отож на зустріч із професором Ю.Жигуцем ішов з особливим відчуттям. Наче повертався в дитинство: знову набиратимусь загадкової «механізованої» енергії!

...І ось інженерно-технічний факультет, кафедра технології машинобудування, створена спільними зусиллями університету й ряду потужних підприємств краю. Тільки переступаєш поріг, на перший скромного я для її завідувача, академіка Академії інженерних наук України, дійсного члена зовнішньої колегії АН Угорщини, члена експертної комісії ДАК України з напрямку «Механіка і транспорт», кабінету, одразу проймає гордість. Гордість за нашу альма-матер: приємно, що в ній працюють такі наставники, науковці, керівники, як Юрій Юрійович. Про це, зокрема, свідчать численні авторські нагороди й видання. Його працездатності можна щиро порадіти. Скажімо, за час існування колектив рідної кафедри, якій, між іншим, цьогоріч виповнюється чверть віку, до свого активу додав майже 500 наукових публікацій, а саме монографії, підручники, навчальні посібники, методичні розробки та патенти на винаходи. Значна частка з них належить авторству чи співавторству нашого героя. У цілому ж одні назви вражають, не кажучи про солідність змісту написаного: монографія «Сплави, синтезовані металотермією і СВС-процесами» (Ужгород, 2008), «Інженерна екологія» — навчальний посібник для студентів технічних спеціальностей (у співавторстві з В.Лазарем; К., 2012; двічі перевидавався), «Технологія машинобудування. Збірник лабораторних робіт. Навчальний посібник» (у співавторстві з В.Лазарем; К., 2013: тричі перевидавалася!), «Навчальний посібник із дипломного та магістерського проектування для спеціальності «Технологія машинобудування» (Київ, 2013), монографія «Технологія отримання та особливості сплавів синтезованих комбінованими процесами» (у співавторстві з В.Лазарем; Ужгород, 2014), «Технологія машинобудування. Конспект лекцій» (Ужгород, 2015), «Технологія машинобудування: підручник в двох томах» (Київ, 2015. — Т. 1; цьогоріч повинен вийти другий том)...

Ю.Жигуц наче керується настановами нобелівського лауреата-фізіолога Івана Павлова: «Пам'ятайте, що наука вимагає від людини всього її життя». Загалом Юрій Юрійович видав понад 370 наукових публікацій, зокрема й монографій, підручників, посібників. А ще отримав понад 50 патентів на винаходи. Каже, що перший із них особливо важко дався: надто бюрократична то справа — оформлювати «папери». Утім перший досвід у цьому неабияк допоміг. І далі пішло... Доводиться дивуватися, якими творчо різносторонніми є наукові пошуки цього професора. Лише з останнього: 2008 рік, переможець Всеукраїнського конкурсу «Винахід-2008» у спеціальній номінації «За плідну роботу з творчою молоддю» (комплекс винаходів і корисних моделей); 2011-ий, переможець Всеукраїнського конкурсу «Винахід-2011» (спільно з доктором технічних наук Наталією Каблук) у номінації «Будівництво і транспорт» за винахід «Спосіб визначення значення випадочної водної пари в атмосферній поправці для GPS-сигналів»; переможець Всеукраїнського конкурсу «Винахід року-2015» (спільно з професором Іваном Опачком) у номінації «Кращий винахід року» за «Межовий ультразвуковий ідентифікатор по-

Книжки, патенти й цілі Юрія Жигуца

Штрихи до портрета професора, доктора технічних наук, завідувача кафедри технології машинобудування

ложення координат та спосіб визначення його положення»...

Правда, щороку за перемоги вручають дедалі менші кубки, хоч ціна відкриттів не зменшується. Але чи в призах річ? Головне, яку користь мають відкриття. До прикладу, винахід межового ідентифікатора дозволяє визначити розташування об'єктів під поверхню землі або так само легко й дешево провести розмежування територій, залишивши спеціальний «якір», положення якого визначається за допомогою електромагнітного сигналу (притому точність координат положення за допомогою GPS-систем — до 5 мм!) Чи взяти суміш, яка саморозповсюджується після підпалу й дозволяє отримувати литий сплав практично будь-якого хімічного складу з різноманітною структурою, а за спеціальних умов, створених у сконструйованому на кафедрі металотермічному реакторі — з ультрадисперсного наноструктурою. Цей же сплав (у процесі синтезу температура його сягає 3500 К) можна використовувати й для металотермічного зварювання, нагівлення високотвердих шарів матеріалу на швидкозношувані поверхні деталей. Фактично вдалося розробити цілу низку сучасних прогресивних технологій — передових у світі, отримати з їх допомогою

Юрій ЖИГУЦ — постійний учасник міжнародних конференцій, зокрема й за кордоном; і любить мандрувати, як ось в Барселоні (Іспанія)

унікальні сплави та виявити галузі оптимального застосування. Саме в такий спосіб розроблено технологію отримання литих карбідосталей — надтвердого інструментального матеріалу та загалом кілька десятків нових литих матеріалів і технологій виготовлення останніх із використанням комбінованих процесів.

Кожен патент має свою історію і, звичайно, архімедівську еврику! Та найголовніше — практичне промислове значення. Зокрема, новинки від Ю.Жигуца використовують на підприємствах Сум, Дніпра, Ужгорода, Берегова...

Герой цієї публікації — незвичної наукової крові. Він поєднує в собі талант механіка, конструктора, термодинаміка, технолога, винахідника із широким діапазоном досліджень: від матеріалознавства й геометричної термодинаміки до металотермії й змін клімату під впливом техногенних факторів. А ще ж робота завідувача кафедри! До речі, він задоволений колективом, у якому молодість поєднується з досвідом, є певний гендерний баланс. Хоч підрозділ готує фахівців переважно з хлопців — за всі роки диплом отримали тільки 8 дівчат. Утім, це не заважає всім працювати як єдиний механізм, успішно долаючи виклики,

Той справжній професор, хто багатий монографіями й винаходами!

Під час виготовлення експериментального зразка у верстатному залі кафедри

що постають перед технічною освітою на сучасному етапі.

Про наставника й колегу особливо добре відгукуються його вихованці. Зокрема, Ярослав Легета, старший викладач кафедри технології машинобудування, заступник декана інженерно-технічного факультету з виховної роботи, згадує: «Перше знайомство з Юрієм Юрійовичем відбулося 1 вересня 1997 року, коли наш завідувач разом із першим деканом ІТФ Рубішем (на жаль, уже покійним) вітали новоспечених першокурсників та вручали їм студентські квитки й залікові книжки. У вітальному слові Жигуц презентував випускову кафедру технології машинобудування та наголошував, що, можливо, хтось зі здобувачів фаху після завершення навчання стане колегою для своїх наставників. Тоді, напевно, ніхто особливо не звернув уваги на ці слова, які через п'ять років стали пророчими. Уже в червні 2002-го, одразу після відкритого захисту дипломних проектів, мені було запропоновано лишитися працювати в підрозділі, який очолює Юрій Юрійович. Таким чином, я 5 років був його студентом і понад 15 років є його колегою на кафедрі». Сангвінік за темпераментом

За науковим студентським проектом. Магістерська робота — справжній дослідницький лабіринт із цілою дюжиною частин, зокрема кресленнями, які є інженерною мовою...

«Випускники кафедри отримують високоякісну підготовку, а кращі з них ідуть до аспірантури чи працювати на провідні підприємства області», — утішливо говорить Ю.Жигуц. Притому рекомендує виконувати заповіт Андрея Шептицького: «Не потоком шумних і галасливих фраз, а тихою, невтомною працею любіть Україну!»

У житті й сам керується вищезазначеним принципом. Трудючий шлях розпочав у рідному університеті асистентом, аж поки ще «через» старшого викладача й доцента не «виріс» до професора й завідувача кафедри, яку очолює від самого початку: із 1993 року й до нині. Та могло в житті все скластися інакше. Ю.Жигуц каже, що фах інженера-викладача обрав випадково: «Існувала певна невизначеність, ким стати, — інженером чи викладачем». Але тут же зізнається, що ключ вибору й у батьках: тато за фахом інженер-механік, а мама — викладач-психолог. А ось син (нині йому 24 роки) хоч і закінчив інженерно-технічний факультет УжНУ, принципово не захотів бути інженером: мовляв, і одного в сім'ї досить...

У цілому доля пропонувала різні життєві шляхи, адже народився в Берегові, навчався у Вінниці, де мешкала бабуся. А ось із майбутньою дружиною познайомився в купе потяга, коли обоє поверталися з Києва із семінарів додому — відповідно до Тернополя та Ужгорода. Кінцевим же «пунктом призначення» у плані роботи став УжНУ...

Єдиної мети в Юрія Юрійовича немає, та прагне реалізувати кілька цілей. Як керівник, зокрема, мріє створити такі комфортні умови роботи й навчання, щоб викладачі та студенти до університету йшли з радістю. Сам же бадьорішає біля вірного, але розумного й хитрого чотириноного друга Боніфача — португальського падегу. А за І.Павловим, відпочинок із розумової праці «перемікає» на фізичну. Залюбки «колекціонує» й веселі історії про студентів та викладачів. Уже має чверть сотні таких записів і роздумує над випуском відповідної книжки. (Мені найбільше запам'ятався випадок на іспиті, коли юнак на запитання «Класифікація типових деталей за академіком Соколовським» від хвилювання диск сплутав із... млинцем).

Ю.Жигуц багато ще цікавого розповідав. Як істинний професор, цитував відомих людей (переважно з гогорти науковців та класиків літератури), а на завершення здійснює екскурсію верстатним залом і лабораторіями. Показував стенди з гідропневмоавтоматики, які дозволяють здобувачам фаху виконувати лабораторні роботи з основ гідравліки й пневматики, різні верстати, біля яких дуже чисто. Настільки, що одного разу польська делегація засумнівалася, чи вони працюють. Працювали й працюють. Та на модернізацію потрібно чимало коштів, яких в університеті немає. Чим може, альма-матер допомагає. Виручають також спонсори з підприємств. Тож навіть із труднощами, але життя рухається вперед.

І я певен, успішно буде підготовлено чергове покоління вкрай потрібних області й країні інженерів. А вони, на думку американського телеведучого й письменника Джея Лено, урятують світ!

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

РОБОЧІ ЗУСТРІЧІ Із ректорату – до хімфаку!

Ректор УжНУ Володимир Смоланка та проректори Олександр Сливка й Ігор Студеняк зустрілися з колективом хімічного факультету, щоб обговорити перспективи вдосконалення підрозділу.

Слід зауважити, що такі зустрічі з ініціативи керівництва альма-матер улаштовують на різних факультетах із метою покращення їх освітнього та наукового потенціалів.

Декан хімфаку Василь Лендел розповів про покращення матеріально-технічної бази, зокрема ремонтні роботи над корпусом, аудиторій, придбано нове обладнання. Як, скажімо, єдиний на Закарпатті атомний спектрофотометр за сприяння спонсорів, однак додаткові деталі й елементи придбані коштом університету (близько 120 тисяч грн.). Стабільно хороша динаміка демонструє й наука: навчальні посібники, статті у вітчизняних та міжнародних фахових виданнях, активність у різних конференціях тощо. Однак удосконаленню немає меж, і очільник підрозділу окреслив важливі завдання, серед яких — оновлення фасаду факультету, ремонт навчально-лабораторних приміщень. В.Смоланка відзначив ваго-

мість хімфаку в науковій та освітній сферах (забезпечує навчання й дотичних спеціальностей). Також запевнив, що керівництво сприятиме ремонтним роботам, зокрема в рамках збереження історичної важливості будівлі підрозділу як однієї з пам'яток архітектури. Цьогоріч іще планують оновити рентген-лабораторії та приміщення № 309.

Крім того, І.Студеняк поінфор-

мував про нововведення стосовно рейтингу викладачів, матеріальну підтримку публікацій у фахових виданнях. А О.Сливка, куратор факультету, акцентував на продовженні профорієнтаційної роботи, загалом розвитку підрозділу, а також зауважив, що ректорат завжди готовий підтримувати ініціативи з місць.

Галина СОВБАН,
студентка відділення журналістики.

Фото: офіційний сайт УжНУ

У ПІДРОЗДІЛАХ

Система вищої освіти передбачає не тільки навчання у вищому навчальному закладі, а й пропонує отримання безперервного доступу до знань протягом усього життя: можливість перекваліфікації після здобуття певного фаху, тематичного вдосконалення, використання інтернет-ресурсів, дистанційного навчання, а також підготовчих курсів при вступі. Саме на ці аспекти спрямована діяльність факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки.

Післядипломна освіта в Україні нині на етапі реформування. Верховна рада в 2017 році проголосувала за медичну реформу в Україні, що вимагає змін у підготовці фахівців ФПОтаДП. «У вишах України післядипломна освіта лікарів спрямована на навчання інтернів та підвищення кваліфікації, а наш факультет протягом 20 років займався ще й підготовкою спеціалістів з акредитованих спеціальностей з отримання другої вищої освіти. За ці роки підготовлено більш ніж тисячу фахівців, які працюють у різних галузях країни. До речі, серед них є визначні державні діячі, міністри, керівники великих підприємств», — розповідає декан ФПОтаДП, професор І.Чопей.

Також Іван Васильович висловив думку щодо навчання за кредитно-модульною системою: «Чимало людей критикують Болонський процес, однак без нього нам би важко було перейти до підготовки бакалаврів та магістрів.

Європейського Союзу на період 2014 — 2020 рр., що підтримує проекти, партнерства, заходи і мобільність у сфері освіти, підготовки, молоді та спорту), а також «Горизонт 2020».

Декан акцентує увагу на деяких останніх важливих подіях, що відбулися на факультеті післядипломної освіти. «Зі ста інтернів різних спеціальностей, які в 2016 році склали Крок № 3 (стандартизований ліцензійний іспит), тридцять вісім отримали 90 та більше відсотків. Ми перейняли досвід навчання та рекомендації магістрів і виробили власну модель підготовки до вже згаданого Кроку № 3. Це один із найкращих показників в Україні. Також торік ми відкрили дві нові спеціальності в інтернатурі: почали готувати спеціалістів із медичної психології та дитячої психіатрії, що пов'язано з подіями на Сході України, особливо враховуючи психологічний стан учасників АТО».

Мистецтво навчання лікаря через усе життя

Крім того, це був перший крок до участі в різноманітних програмах: Erasmus+ (програма

На ФПОтаДП уже десятки років працює система дистанційного навчання Moodle, яку університет неодноразово представляв на всеукраїнських освітніх виставках і отримував високі нагороди. А в 2017-му факультет підготував матеріали на аналогічний захід, і наша альма-матер отримала найвищу відзнаку — «Лідер післядипломної освіти України». Іван Васильович наголошує, що колись лікарів навчали на все життя, а тепер лікар повинен навчатися все життя. І ФПОтаДП докладає для цього якнайбільших зусиль. Так, створено тренінговий центр для вивчення та поглиблення практичних навичок, який можуть відвідувати медичні працівники з усієї області. Із початком його роботи присутні переконалися, що запропонована система є зручною, враховуючи одноденну систему занять. Адже є змога не залишати основного місця роботи на тривалий період.

Це один із видів діяльності факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки — навчання студентів-іноземців: «Десятеро викладачів ведуть нові курси, спеціально розроблені для молоді із-за кордону. І виятково англійською мовою, що також — добрий показник для підрозділу. Близько п'ятдесяти вищеназваних здобувачів фаху навчаються в клінічній ординатурі, яка, на відміну від інтернатури, пов'язана суто з практичною діяльністю. Для підвищення комунікаційних навичок клінічних ординаторів із хворими, котрі не знають англійської, створено курси вивчення української мови. А ще раз на тиждень факультету усіх спеціальностей читають лекції із загальномедичної тематики, зрозуміло, англійською мовою.

Вагомим здобутком факультету післядипломної освіти й доуніверситетської підготовки в розвитку

ОДНИМ ОБЗОРЦОМ

• **УГОДА** • В Угорщині ректор Ужгородського національного університету Володимир Смоланка й очільник університету Сегеда Габор Сабо уклали угоду про співпрацю вишів у наукових та освітніх проєктах. Зокрема, заплановане здійснення академічних обмінів для викладачів і студентів обох сторін, спільної грантової роботи. На заході також були міністр юстиції Угорщини, почесний доктор УжНУ Ласло Трочани, директор українсько-угорського навчально-наукового інституту альма-матер Олександр Шпєник.

• **МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ** • У ректораті нашого вишу відбулася зустріч із делегацією Католицького університету з Ружомберка (Словаччина). Ректор Володимир Смоланка, проректор Мирослава Лендел, завідувач кафедри психології Уляна Михайлишин поспілкувалися з директором Педагогічного Інституту ім. Юрая Палєша, завідувачем кафедри дошкільної педагогіки Владіміром Кляном, професором Ольгою Бенч. Ішлося про продовження академічних обмінів у рамках «Еразмус+», організацію спільної міжнародної науково-практичної конференції з актуальних питань педагогіки й психології, обмін досвідом у сфері інклюзивної освіти.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

ВІТАЄМО

У Ярослави ШЕБЕШТЯН – ювілей!

2 квітня знакову дату народження святкуватиме

доцент кафедри журналістики

Ярослава Михайлівна ШЕБЕШТЯН.

Колєги з кафедри, редакція газети «Погляд» щиро вітають ювілярку й бажають:

добра в домі,

сімейного затишку,

сповнених тепла зустрічей

із найкращими друзями,

насичених енергією сонця

яскравих днів,

віри в майбутнє

з приємними сюрпризами.

Хай барви життя

будуть тільки світлими!

науки в університеті є відкриття спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських та докторських дисертацій. Лише за цей рік у раді успішно захищено чотири докторські та кандидатські дисертації вченими з усієї України. Крім того, з ініціативи факультету відкрито три нові спеціальності в докторантурі.

Декан також наголошує: молоді вчені неодноразово здобували гранти Вишгородського фонду та були лауреатами премії Верховної Ради України «Найталановішим молодим ученим України». На факультеті виконуються чи не найбільше клінічних досліджень, що дозволяє покращити як матеріальний стан вишу, так і виконавців. Притому здобувається досвід на міжнародному науковому рівні.

Розширюються й загалом горизонти міжнародної співпраці. «Ми старасмося відряджати наших викладачів за кордон на стажування, аби вони побачили кращі стандарти в роботі. Підписано чимало договорів із нашими іноземними друзями, зокрема з Дебреценським медичним університетом (Угорщина). Триває плідна співпраця з Ягеллонським медич-

ним університетом (Польща), Магдебурзьким університетом (Німеччина) та іншими вишами», — зазначає І.Чопей.

Чимало викладачів підрозділу є головними позаштатними спеціалістами й одночасно очолюють професійні асоціації. До активу слід віднести й організацію міжнародних науково-практичних конференцій. За рейтингом серед працівників УжНУ (професорів, доцентів, асистентів) наставники з ФПОтаДП — на провідних позиціях. Усе завдяки тому, що представники факультету публікують статті в провідних журналах (які є в науково-метричних базах Scopus та Web of Science).

«Серед випускників — чимало осіб, якими особливо пишаємося. Серед них — хірург Олександр Данилюк та інструктор із тактичної медицини Ерік Глеба. Обидва відзначилися наданням високопрофесійної допомоги в зоні АТО», — додає Іван Васильович.

Отож на прикладі названого підрозділу можна сміливо сказати, що УжНУ, як і Україна в цілому, рухається до Європи. І хай цей рух надалі буде планомірним, системним, високопродуктивним!

Богдана МАГАС,
студентка відділення журналістики.

ЗАХОДИ

Чесько-словацькі дні в УжНУ

Під час перегляду виставки в бібліотеці вишу, присвяченої Т.Масарику

Вальма-матер відбулася низка заходів, приурочених до 100-річчя від створення Чехословаччини.

Відкриття Днів Чехії і Словаччини, які також збіглися з 50-річчям Празької весни, 25-річчям незалежності цих країн і Оксамитової революції, улаштували в залі засідань ученої ради нашого вишу. Генеральний консул Чеської Республіки у Львові Павел Пешек, генеральний консул Словацької Республіки в Ужгороді Мірослав Мойжіта, почесний консул Чеської Республіки в Ужгороді Отто Ковчар, представники посольств держав-сусідок обговорили проекти, які здійснюються на Закарпатті. Модератором зустрічі була проректор із науково-педагогічної роботи УжНУ Мирослава Лендзель. Крім того, згадані високопосадовці, до яких долучився почесний консул СР у Великому Березному Олег Адамчук, зустрілися зі сту-

дентами-словацькими та богемістами філологічного факультету, а також молоддю підрозділу історії та міжнародних відносин УжНУ. Ішлося, зокрема, про історію Чехословаччини та нинішню ситуацію в окремих республіках, їхню зовнішню політику.

Також у читальній залі Наукової бібліотеки УжНУ зі студентами спілкувався актор і політик Мілан Княжко (свого часу був міністром культури СР). Його представила завідувачка кафедри словацької філології Світлана Пахомова. Виступив і М.Мойжіта, зауваживши, що гість зробив чимало для Словаччини, а також є надзвичайно цікавим співрозмовником. Так, на зустрічі пан Мілан згадував про дитячі роки, розмірковував над особливостями акторської майстерності, згадував політичну діяльність, називав улюблені ролі, проекти, казуси на зйомках фільмів тощо. Насамкінець заступник директора НБ УжНУ Вікторія Воробець подякувала М.Княжку та

консульству за організацію заходу. Доповнили програму фільми, вистави та експозиції...
Ольга БРАЙЛЯН,
Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Одну з тематичних виставок у читальній залі нашої бібліотеки присвятили першому президенту Чехословаччини Томашу Масарику. Захід відвідали почесні гості: вищезгадані генеральні консули П.Пешек, М.Мойжіта, викладачі й студенти філологічного факультету.

На початку зустрічі В.Воробець закликала долучитися до програми заходів. Відтак виступив П.Пешек. Він, зокрема, зазначив, що захід вирішили провести на Закарпатті, яке було у складі Чехословаччини протягом 1919 — 1939 рр. Гість також зауважив: поважає Т.Масарика за цінності, які той пропагував (свободу та демократію) та за відстоювання правди. І додав: легко боротися, коли за тебе більшість, однак Масарик боровся навіть тоді, коли проти нього йшли всі. Також подякував університету за співпрацю.

Після офіційної частини охочі могли ознайомитися з унікальними виданнями, які підготував відділ краєзнавчої літератури «Карпатика» НБ УжНУ. Загалом презентовано понад 100 книжкових та періодичних видань, написаних, крім української, сімома мовами (німецькою, французькою, угорською, словацькою, чеською, румунською, російською), за підрозділами: «Літопис життя і діяльності Томаша Масарика», «Література про Томаша Масарика» та «Іноземними мовами». Слід зазначити, що доповненням до виставки стала експозиція «Так, Масарик», фотостенди якої надало консульство Чехії у Львові.

Загалом студенти з цікавістю переглядали видання, фотографували їх, обмінювалися думками.
Вікторія КЕНІДРА,
Аліна МОЧАН,
студентки відділення журналістики.

ОДНИМ ОБЗОРОМ

• ДОСВІД • Доцент кафедри полікультурної освіти та перекладу Наталія Попович долучилася до семінару Writing with Academic Integrity: Keys to Success, який посольство США та американські ради з міжнародної освіти влаштували в Тернопільському національному педагогічному університеті. Доктор філософії з вивчення та викладання другої мови вишу Аризони Роберт Артур Коте розповів про викладання академічного письма, академічної англійської та нелінгвістичних дисциплін англійською мовою, академічну доброчесність.

• Викладачі ФІТ удосконалюють навички в ОАЕ. Представники кафедри програмного забезпечення систем — доцент Олексій Дробнич і старший викладач Мирослава Дробнич — розробили забезпечення для робота-помічника вчителя, який компанія ATLAB презентувала на всевітньому саміті Global Educational Supplies and Solutions у Дубаї. Своєю чергою, доцент кафедри інформаційних та управлінських систем і технологій Василь Лавер проходить стажування в ОАЕ.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

• УТРАТА • 18 березня на 89-ому році земний шлях завершив колишній викладач альма-матер, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізики напівпровідників Євген Сірий. Колектив УжНУ висловлює співчуття родині та близьким Євгена Івановича. Вічна йому пам'ять.

ОБМІН

Схід гостює на заході

У рамках програми GOxChange студенти з Маріуполя впродовж 10-ти днів пізнають Ужгород.

У ректораті УжНУ відбулася перша зустріч із гостями. Молодь вітав ректор Володимир Смоланка, котрий зазначив: «Радий, що учасники проекту пізнають один одного. Упевнений, у нашому місті буде весело й ви корисно проведете час. На мою думку, для студентів важливо, щоб диплом, який вони здобувають, мав значення. А ще — аби роки навчання приносили задоволення. Такі програми чудово виконують останнє завдання».

Володимир Іванович, переглянувши програму заходів, зауважив, що й сам хотів би долучитися. Так, організатори підготували

зустрічі з ужгородськими діячами, цікаві екскурсії в місті та поза ним.

Проректор Igor Король також побажав молоді гарного відпочинку та сонячної погоди, презентував діяльність альма-матер.

Своєю чергою, секретар профспілки студентів Марта Гирич розповіла про органи самоврядування здобувачів фаху в УжНУ.

Насамкінець одні з організаторок програми GOxChange Оксана Нечепуренко та Юлія Федотовських зазначили, що реалізувати проект удалося успішно. Тож продовжуватимуть таку практику, розширюючи географію обмінів.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».
P. S. А як наші студенти провели час у Маріуполі, читайте на стор. 7.

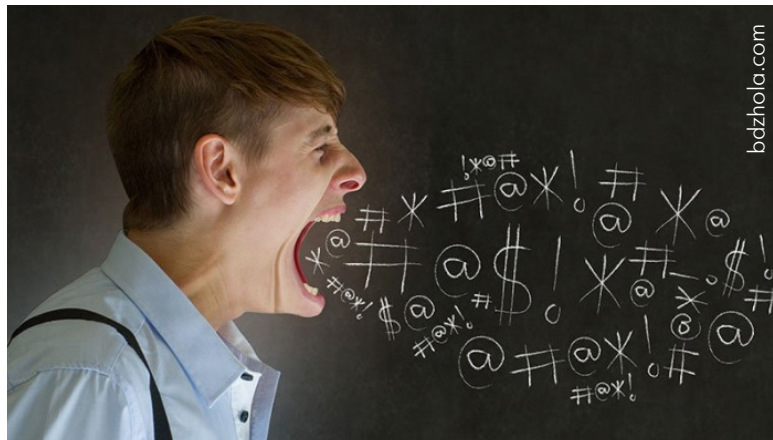
ПРОБЛЕМНЕ

Лайка заради «лайку»

Якщо професори можуть посягнувати високі матерії, не вдаючись до використання лихослів'я, то чому ми, звичайні студенти, послуговуємося «матами»?

Почуто від одного зі студентів інженерно-технічного факультету.

Сучасна молодь шукає способи виразити емоції та намагається самоутвердитися за допомогою засобів мовлення. І на жаль, часто вдається до нецензурної лексики...

Із кожним роком кількість носіїв табуованих висловлювань збільшується, а вік цих мовців «молодає». Кожен четвертий студент із тих, хто послуговується лихослів'ям, не уявляє реплік без цих «красномовних» і «гучних» слів. Чим це зумовлено?

Лайливу лексику досліджували чимало науковців. Скажімо, Річард Стівенс довів, що вульгаризми допомагають упоратись із болем. Проте ця функція є ледь не останньою в переліку властивостей лихослів'я. Нецензурна лексика використовується для емоційного розрядження, як засіб дружнього кепкування, «бунт», вигук. На жаль, часто табуовані вислови вживаються для приниження співрозмовників, нерідко безпідставно. Але й існує інший бік такої проблеми — нарративна функція вульгаризмів.

Майбутній психолог, третьокурсник факультету суспільних наук Соломія Лесюк зазначила: «Уживання табуованих висловів залежить від темпераменту особистості. Наприклад, холерик використовуватиме нецензурну лексику, не замислюючись над цим, а флегматик ретельно обмірковуватиме кожне слово. Однак темперамент можна «обійти», якщо деякі люди не розуміють звичайною літературною мовою зміст висловлювання. Така відмова від

власних переконань зумовлена співчуттям до тих осіб, які в силу своїх інтелектуальних здібностей не здатні повідомити про щось тактовно. Нецензурною лексикою часто послуговуються носії мови з метою привернення уваги до себе. Чимало людей вважають, що лише в такий спосіб можна зосередити погляди оточення на собі. Шкода, але мало хто розуміє, із якою думкою звертають увагу на «красномовних» ораторів. І переконані, що так звані «епатажі» допоможе їм увійти в коло вищих за соціальним статусом людей».

Різноманітні дослідження доводять певною мірою позитивний бік уживання нецензурної лексики. І на жаль, значна кількість людей покликається на такі праці. Але не варто забувати, що нецензурна лексика є не лише засміченням мовлення, а й брудом душі. Завдяки табуованим висловам людина стає черствішою та уникає щирою, духовного довола.

Відомий російський поет і фронтвик, почесний громадянин Севастополя Едуард Асадов безупинно боровся за чистоту мовлення й рядками своїх віршів закликав не затьмарювати себе лихослів'ям:

*Пусть жизнь сложна, пускай порою сурова,
И все же трудно попросту понять,*

*Что слово «мат» идет от слова «мать»,
Сквернейшее — от самого святого!*

Утім, за словами професора когнітивної лінгвістики Каліфорнійського університету в Сан-Дієго Бенджаміна Бергена, схильність до лихослів'я може бути пов'язана з вищим рівнем інтелекту й вагомих словниковим запасом. Люди, котрі використовують нецензурні вислови, викликають довіру в оточення, бо найчастіше не задумуються над словами, відповідно кажуть правду. Водночас сайт gazeta.ua повідомляє, що Петро Гаряєв і Георгій Тертишний, учені з Інституту проблем управління РАН, винайшли апарат, який перетворює слова в електромагнітні коливання. Досліди здійснювали на основі насіння арабідопсису. П.Гаряєв каже: «Звичайно, опромінюючи «клятимми» хвилями насіння арабідопсису, ми прогнозували результати. Міць лайливих слів, що ринула на бідну рослину, була подібна... опроміненню в 40 тисяч рентген. Від такого удару порвалися ланцюжки ДНК, розпалася хромосома. Генетичний апарат рослин став виробляти протиприродні програми, у результаті яких почалися жакливі мутації, що викликали важкі хвороби й передчасну смерть». Через кілька поколінь потомство повністю ви-

родилося. Ну а генетичний апарат, як відомо, у всіх живих організмів працює за однаковими законами... Звісно, лише незначна кількість людей цікавиться такими експериментами. І не враховує цього.

Зі студентів, які послуговуються вульгаризмами, майже 50 % опитаних стверджували, що роблять це для того, щоб висловитися якомога зрозуміліше. Увіраження мовлення, гнів та роздратування, «випускання пари» — поширені причини застосування нецензурної лексики. Проте головним та фактично незнищеним мотивом є... звичка. Проста звичка, яку важко викоринити з повсякденного життя.

На відміну від тієї частини молоді, котра вважає, що вульгаризми є допустимими, трапляється й чимало опонентів. Причина боротьби за чистоту висловлювань зрозуміла: використання лихослів'я робить його носіїв неосвіченими в очах слухачів.

Категорично проти послуговування нелітературними словами доцент кафедри журналістики Галина Шаповалова: «Використання такої лексики розцінюю як ваду нашої мови. Це вияв мовної агресії щонайменше. Мовлення виражає рівень мислення, інтелектуальний рівень людини. За дослідженнями лікарів, зазначена лексика викликає значні зміни в організмі, зокрема мутації, подібні до впливу радіації. Моя позиція однозначна: уважаю це негативним явищем. Освічені, культурні люди мали б уникати вживання одиниць такого типу. За допомогою останніх часто юнаки й дівчата прагнуть привертати до себе увагу, здаватися дорослішими. Відповідні методи засвідчують недостатній рівень культури. Такими одиницями не варто послуговуватися. У нашій мові є чимало емоційних вигуків, котрі легко можуть замінити табуовані одиниці. Щодо студентів нашого відділення, то вживання вульгарної лексики — рідкісні випадки. Мені неприємно чути такі вислови. Хотіла б, щоб молодь обережніше ставилася до свого слововживання».

У суспільстві по-різному сприй-

мають людей, які використовують нецензурну лексику. У когось вони викликають огиду, адже хто послуговується нецензурними висловлюваннями, не може ділитися чимось духовним. За чистоту ж мовлення борються ті, для кого табуована лексика неприйнятна за жодних обставин. Незначна кількість студентів підтримує співрозмовників, які використовують нецензурні слова. Левова частка молоді лояльно ставиться до таких висловів. 75 % опитаних уже звикли, що наша мова зазнає «послаблення» літературних норм і нецензурна лексика стає звичною для населення. Але психологи та й люди інших професій, котрі помічали нетолерантну звичку, виокремили декілька порад, як припинити лягтися!

Насамперед суспільство цікавить матеріальний бік ситуації, тому варто за кожне нецензурне слово відкладати до скарбнички певну суму грошей. Це лише здається дрібницею, але коли буханка хліба відійде на другий план через лайку, тоді люди задумуються!

Якщо ж надзвичайно важко позбутися звички, варто замінити кожний нецензурний вислів на інше словосполучення. Наприклад, якщо вам не вгодила якась жінка, то зробіть їй комплімент; коли бажаєте розказати шлях людині без мапи, то побажайте їй гарного та сонячного дня; якщо вам хтось набрид, то тактовно попросіть особу не повторювати рухи чи звуки, які вас дратують... Таких прикладів є безліч, але головне те, який приклад своїм мовленням ми будемо подавати наступним поколінням.

Отже, є молоді люди, які не уявляють життя без використання нецензурних висловів. Звичка, що поступово переростає в мовленеву норму, має опонентів, тобто тих, хто змагається з особами, котрі лайку вважають звичним словом. На щастя, існує й чимало студентів, котрі прагнуть усунути відповідні вади попри психологічні чинники. Пам'ятаймо, що наша мова багата й завжди можна знайти відповідники до нецензурних висловів.

Ірина НЕМЕНУЩА,
студентка відділення журналістики.

СЕМІНАР-ТРЕНІНГ

Про усну історію

Плідна робота факультету історії та міжнародних відносин проходила у березневій дні, коли відбувся семінар «Усна історія як метод і джерело».

Учасниками заходу стали викладачі, студенти підрозділу та вчителі історії нашого міста. Лектори ж — гості з Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, а саме доктор історичних наук, професор Юрій Волошин та науковий співробітник Анастасія Момот.

Враженнями поділилися дружоккурсниці. Ангеліна Дебель, заступниці голови СНТ «Клію», зазначила: «Семінар виявився інформативним насиченим. Мені було цікаво ознайомитися з методикою роботи та вміти визначити типові помилки під час інтерв'ю. Крім того, дізналася про прийоми, застосовані для «опанування» довірою респондента, зокрема із залученням «активного слухання».

Схожий погляд і в Марії Кромпотич: «Я дізналася про міжнародні проекти усної історії, реалізовані в Україні. Особливо вразило те, що сучасні дослідники звертають увагу на життя простих людей, зокрема на долю жінок. Проходячи етнографічну практику, зможу застосувати нові знання,

правильно організувати усноїсторичне дослідження».

Ігор Шніцер, заступник декана факультету історії та міжнародних відносин, доцент кафедри Нової і Новітньої історії та історіографії, підсумував: «Важливість та практична цінність семінару полягає в тому, що усна історія — порівняно новий науковий напрям у нашій галузі, який інтенсивно розвивається з другої половини ХХ століття. Визнання унікальності й самоцінності людського досвіду як головної діючої особи історії призвело до переорієнтації дослідницьких стратегій та створило якісно нові можливості для історичних реконструкцій. Усна історія сьогодні є методом доповнення до офіційної, наукової історії. Семінар ознайомив викладачів і студентів із методом збору та аналізу історичних фактів у вигляді усного свідчення учасників для того, щоб у майбутньому у своїх дослідженнях акцентувати увагу не лише на політичних подіях і процесах, а й на повсякденному житті людини».

Захід відбувся в рамках проекту «Відкрита школа». За підсумком роботи семінару учасники отримали сертифікати міжнародного взірця.

Михайло РЕКРУТАК,

магістрант, голова СНТ «Клію» факультету історії та міжнародних відносин.

НА ПАРИ

Подорож у маркетинг

Керівник IT агенції GoodSellUs Кирило Брагін за підтримки кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту УжНУ прочитав лекцію студентам 1 — 3 курсів спеціальностей «Менеджмент» та «Маркетинг»

Тема для обговорення: «Які навички та вміння затребувані на сучасному ринку маркетингу» — була актуальною не лише кризь призму вибору фаху, а й для розширення кругозору.

«Головною особливістю маркетинголога є робота з інформацією, тобто вміти виділяти основне від другорядного, — наголосив К.Брагін. — Університет дає вам таку можливість, притому чимало завдань ви опрацьовуєте самостійно, намагаючись знайти відповіді

на запитання, які вас цікавлять».

«Чи має журналістика щось спільне з маркетингом?» — пролунало запитання з аудиторії. «Звісно, що так, але є один момент, який кардинально не відповідає вимогам медіа. Ось журналіст пропонує особистий погляд із певного питання, а маркетинголог має висвітлювати думку компанії, розбіжностей не повинно бути». Крім того, гість додав: «Щоб працювати у сфері маркетингу, потрібно володіти високим рівнем англійської мови, мати справу з клієнтами, які негативно відгукуються про вас і вашу компанію, і це варто витримати, грамотно вийти із ситуації, щоб не постраждав імідж. Необхідно вміти чититися». На такій філософській ноті майбутні маркетингологи попрощалися з К.Брагіним. Після прослуханої лекції в них з'явилось чимало пожив для роздумів.

Богдан ЗІЛІНЕЦЬ,

студент відділення журналістики.

КІНОВРАЖЕННЯ

«Стрінгер»: усе виглядає реальним

Голлівудський актор Джейк Джилленхол в американській кінострічці-трилері «Стрінгер» (2014) сказав: «Якщо ви мене бачите, це означає, що настав найгірший день вашого життя».

У фільмі ж ідеться про людину, яка з низів змогла підійнятися до олімпу телебачення. Так, головний герой Луї Блум (Джейк Джилленхол) ніяк не може влаштуватися на роботу, а через тяжке матеріальне становище йому доводиться заробляти на життя дрібними крадіжками. Але раптом життя (і наважди!) змінюється після того, як головному героєві вдається зняти на відеокамеру фрагмент із постраждалою від перестрілки людиною та продати його на телеканал новин.

Відтоді діяльність Л.Блума невеликими, однак упевненими кроками прогресує. Щодня на карті пам'яті з'являються нові матеріали кримінального характеру. А в кінці стрічки герой створює свою компанію «Новинна відеопродукція, професійна служба зі збору новин».

Під час перегляду виникає хвилювання за долю персонажа. Незважаючи на те, що він діє обережно, усе ж не зникає передчуття невісного розвитку подій. Водночас на очах глядачів Луї змінюється як особистість. Із часом з'являються вияви агресії. Психіка Л.Блума по трохи руйнується, і за толерантність навіть згадувати немає сенсу. А все через криваві сенсації, які доводиться неодноразово бачити. І те, що на такому вдається досягти успіху, не є підставою захоплюватися персонажем. Притому він використовував жорсткі методи усунення конкурентів на своєму шляху.

У фільмі використано ненормативну лексику та криваві сцени. Крім того, якість відеозйомки могла б бути кращою. Проте чудові ефекти, інтригуювальний сюжет і власне талановитий Джейк Джилленхол змушують заплучити очі на вказані недоліки. Та й загалом гра акторів чудова, кожен із них «ужився» у свою роль. Також у фільмі добре висвітлені аспекти журналістської діяльності, оскільки йдеться про практичний бік репортажів, інтерв'ю, журналістських розслідувань, роботи в ефірі загалом тощо. Заслугує на увагу й ненав'язливий музичний супровід.

Ураховуючи всі «за» і «проти», кінострічку варто подивитися для саморозвитку. Особливо якщо цікавиться медіадіяльністю або хочете більше про неї дізнатися.

Антоніна ЗЕЛЕНЦЬКА,

студентка відділення журналістики.

ВАЖЛИВІ ДАТИ

Фільм як меседж знання минулого

Ужнівці згадували про Карпатську Україну

Визначною датою для свідомих українців є 15 березня 1939 р. Саме про це керівництво УжНУ вирішило нагадати молоді, яка навчається в альма-матер.

Студентів різних факультетів зібрали в приміщенні аудиторії В1 із нагоди святкування проголошення повної державної самостійності Карпатської України.

Меседж, який хотів донести завідувач кафедри політології і державного управління, професор М.Вегеш, пролягав у важливості знання минулого своєї держави. Зокрема, Микола Миколайович звернув увагу на кілька важливих

дат, пов'язаних із творенням КУ. Відтак подякував організаторам за такий потрібний у сьогоднішній захід. Ну а наступним та, власне, основним кроком до пізнання історії став перегляд фільму «Карпатська Україна (1938—1939)».

Завершилася ж зустріч словами заступника декана факультету суспільних наук Володимира Гіри, котрий наголосив: студенти побачили долю Закарпаття, те, як боролися співвітчизники, зокрема молодь, за Карпатську Україну. Також подякував, що присутні знайшли час для того, аби здійснити хоч короткий, проте надзвичайно важливий екскурс в історію нашого краю.

Тетяна ЛЕСЮК,

студентка відділення журналістики.

КУРС ЛЕКЦІЙ

У математиків — лектор зі США

В УжНУ активно продовжує діяльність програма академічних обмінів імені Фулбрайта, завдяки якій вітчизняні науковці можуть стажуватися в США. Своєю чергою, заокеанські викладачі приїжджають до України.

Так, у рамках програми впродовж двох тижнів на математичному факультеті лекції читав завідувач кафедри комп'ютерних наук, професор Манхеттенського коледжу Ігор Айзенберг. Тема занять — «Обробка та розпізнавання зображень із використанням нейромереж».

Ігор Наумович колись навчався й викладав у нашому виші, а в 1996 році емігрував за кордон, аби ширше розкрити себе на науковій

ниві. За цей час І.Айзенберг трудився в Бельгії, Німеччині, Ізраїлі, Фінляндії, читав курси лекцій в університетах Японії, Тайвані, Мексики, Іспанії, Португалії, Сербії, Чехії. Останні 13 років випускник УжНУ працює в Америці.

Як зізнався Ігор Наумович, він утішений, що приїхав на Батьківщину, і щиро хоче допомогти молодим науковцям: «Буду радий, якщо тема зацікавить студентів з Ужгорода й хтось продовжить вивчати нейромережі під моїм керівництвом. Завдяки сучасним технологіям люди з різних куточків світу можуть вільно спілкуватися, тож труднощів не виникатиме».

Прослухавши курс лекцій, студенти отримали сертифікати.

Ольга БРАЙЛЯН,

«Погляд».

КНИЖКОВЕ

«Букчелендж», Instagram та як це все пов'язане

На полиці лежать книжки, які колись читала бабуся. Вона завжди хотіла, аби цей читацький арсенал збільшувався і звичка брати до рук видання передавалася поколіннями. Якби вона була з нами, то засмутилася б, оскільки гаджети замінили те, що так трепетно хотіла нам донести. Ми дискутували б, певно, до ранку, чи замінять новітні технології друкований варіант.

Із технологічним прогресом і людство почало мислити інакше. Якщо говорити про молоді, то її цінності сьогодні також інші. Потреби в друкованих виданнях уже немає такої, як раніше. Безлічі платформ, онлайн-бібліотек дають неймовірні можливості для розвитку. Але ж! Чи вміємо ними користуватися? Спілкуючись із людиною, легко можна зрозуміти, наскільки часто вона читає. Соціальні мережі є непоганим

осередком обміну думками між користувачам. На своїх сторінках іноді розміщують особисті дописи, не боячись критики.

На прикладі багатьох людей видно, що в Instagram можна «постити» не тільки фото тістечок, подарованих квітів і позначати геолокації з відвіданих місць, а й каталогізацію прочитаного з гештегом «раджу». А ще: яскраві цитати, після яких хочеш піти до книгарні та щось придбати.

На цей матеріал мене надихнув акаунт Віри Лабич, студентки 4 курсу відділення журналістики. Із кінця минулого року в соцмережі стартував процес «розкручування» читання. Активно на нього вплинув проект письменників Катерини Бабкіної та Марка Лівіна Bookchalleng. Віра теж узяла в ньому участь, поставивши собі за мету прочитати 200 книжок за рік. Вона розповідає, із чого все починалося: «Я завжди комплексувала, що мало знаю. Тому одного дня почала читати. Брат підтримав ідею й навіть більше —

сказав, що пропонує наповнювати власну домашню бібліотеку. Каже: «Будемо купувати екземпляр за екземпляр і підписувати. Так кожен із них матиме історію». Ось уже третій рік ми разом активно наповнюємо дім книжками. Наразі їх понад 100. Спочатку перечитувала по чотири в тиждень, а згодом зрозуміла, що перегортаю сторінки заради кількості, а не насолоди. Отож зменшила до двох. Тепер для мене оптимальний варіант — одне видання за сім днів. В основному купую художню літературу, а брат — науково-популярну. Тому наша бібліотека різноманітна. Часто ділимося з друзями. Але до цієї справи я жадібна, позичаю тільки обраним. Бо кожна з придбаних для мене цінна. Нещодавно з братом (до речі, його звали Андрій), дійшли висновку: книжка — завжди найкращий подарунок».

Щодо того, у якій версії (електронній чи паперовій) дівчині більше подобається читати, відповідає: «Електронні — тільки в

потязі, але якщо маю друкований варіант, то обираю його. І не шкодую грошей, бо розумію: це дуже вигідне капіталовкладення».

Знайшлися студенти, які бачать чимало «плюсів» в електронному варіанті. Другокурсник іноземної філології Іван Бонь додає: «По-перше, читати книжки в Інтернеті — доступно. Звісно, є багато платних платформ, проте знайти безкоштовні не складно. До того ж онлайн-видання доволі зручні, адже зберігаються на смартфоні, який постійно з тобою. Як тільки з'являється вільний час, замість Ігор завантажую книжку. Та й електронні видання не займають місця, не збирають пил».

Отже, що додати до сказаного? Головне — читати! А в якій формі — вибирати вам. Використовуйте час із користю, інвестуйте в голови найкраще, пам'ятаючи слова Максима Рильського: «Як не любити любов'ю наснажених, // Мудрістю сповнених книг!»

Ганна ВОЙТОВИЧ,

студентка відділення журналістики.

Про рік і сторіччя

Учитальній залі Наукової бібліотеки УжНУ за сприяння філфаку та Закарпатської обласної організації Національної спілки письменників України відбулася презентація книжки Любоша Юріка «Рік довший ніж сторіччя».

Життєва історія Александра Дубчека у перекладі голови Спілки українських письменників Словаччини Івана Яцканіна.

На літературну подію, крім зазначених гостей, із сусідньої країни завітав ще Любомир Олаг, а також очільник ЗО НСПУ Василь Густі та директор ужгородського видавництва ТІМΠΑНИ Ярослав Федшин. За теплий прийом «винуватці» заходу подарували бібліотеці університету власні видання.

На завершення ознайомили з тематичною виставкою книжок та зробили фото на пам'ять.

Вікторія КЕНІДРА,

студентка відділення журналістики.

РОВЕСНИЦЯ

Спілкуючись із цією дівчиною, закривається думка, що така студентка має понад 24 години на добу.

Амбіційна, наполеглива, із правильними поглядами та широким кругозором... Другокурсниця факультету іноземної філології. Із Катериною ПУТРАШИК спілкувалася про навчання, хобі та найближчі цілі.

Дівчина є ще й головою студради свого підрозділу. Каже, що громадська діяльність забирає чимало часу та сил, потребує постійних організаційних моментів, відвідувань зборів, кропіткої роботи з документацією. Водночас це неймовірно цікаво. До того ж завжди з'являється непогана можливість познайомитися з неординарними та успішними людьми. А ще години, проведені з командою, зазвичай, не тільки продуктивні, а й веселі.

Співрозмовниця наголошує: хотіла б чимало зробити, проте не завжди є змога, та й не все виходить так, як очікує.

Робота головою студради для К.Путрашик — як «бета-версія» дорослого життя, що вчить співпрацювати з іншими людьми, аналізувати помилки й збагачуватися досвідом.

Паралельно студентка бере участь у Молодіжній раді при Ужгородській міській раді. Дівчина каже, що діяльність по суті та ж

Усе можливо, якщо є бажання!

сама, тільки за межами університету. Катерина займається організацією тренінгів з ораторського мистецтва та публічних виступів. У спільному проекті команда Молодіжної ради організовує різноманітні заходи. До прикладу: Геловін, розважальні ярмарки,

музичні конкурси для дітей тощо. Знаходиться й вільний час від навчання, який здебільшого спрямований на заняття шотокан карате. Це повноконтактний вид східного бойового мистецтва, яке поєднує нокдаун карате, кікбоксинг і ММА. Дівчина відвідує один із міських клубів, змагається в партері, удосконалюється в спарингах, іноді займається ще й кросфітом.

Також велике задоволення Катя отримує від гри в КВН, зокрема в команді «Дробовик бітбоксер». Варто наголосити, що наразі її члени є чемпіонами Ліги сміху УжНУ.

У повсякденному житті дівчина керується принципом, узятим із фільму Б.Стіллера «Тасмне життя Уолтера Мітті»: «Побачити світ навколо, випробувати на собі небезпеки, подолати їх, дивитися крізь стіни, бути ближче, знаходити один одного, відчувати. Це мета життя».

Спілкуючись із такими людьми, як К.Путрашик, ловиш себе на думці: ми часто віддаємося лінощам на поталу, скидаємо, що жити не цікаво. Берімо ж відповідальність за своє життя, знаходимо заняття, які стануть корисними та водночас не потребуватимуть фінансових затрат, збагачуймося фізично, інтелектуально та духовно. Так, як це робить і героїня пропованованого матеріалу...

Ганна ВОЙТОВИЧ,
студентка відділення журналістики.

ТІЛЬКИ ФАКТ

Міжнародна асоціація випускників Ужгородського національного університету ініціювала серію зустрічей представників фірми Interfill зі студентами альма-матер із метою обговорення можливостей працевлаштування молоді. В Ужгороді компанія функціонує понад 12 років і спеціалізується на виготовленні декоративної косметики та засобів догляду за обличчям. Фірма обіцяє розробити гнучкий графік, забезпечити працівників спеодягом, транспортом, оплатити частину витрат на харчування.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

ЗНАЙ НАШИХ!

Медики УжНУ не лише вчаться, а й створюють музичні кліпи

Ужгородський університет неймовірно багатий на таланти. Зокрема, наші медики продемонстрували: хоч і доводиться чимало вчитися, творчу натуру не приховавш.

Angels Can't Fly — музичний кліп, який створили студенти-іноземці та випускники альма-матер. Авторами пісні є Шіфна Фатіма та Габріель Анаман; режисер — Арун Мохан. Головну роль виконала ужгородська студентка Юлія Бежинець. Крім того, були задіяні Мирослав Гондорчин, Михайло Звірчич, Микола Ковач, Тетяна Тимкович,

Микола Удут, Юрій Фірцак, Євген Щобак та Христина Шубелка.

Готовий продукт менш ніж за місяць набрав 80 тисяч переглядів. Як зазначила Ю.Бежинець, скільки б разів не дивилася відео, щоразу шкірою пробігають мурашки. Своєю чергою, Г.Анаман та Ш.Фатіма зауважили: де б не були чи ким би не почувалися в той чи інший момент, усе — для того, аби робити світ кращим (це і є головна ідея пісні).

Слова до пісні Габріель та Шіфна написали ще 2015 року під час підготовки до конкурсу «Міс медичного факультету». Наразі працюють над 5 новими треками.

Вікторія КЕНІДРА,
студентка відділення журналістики.

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Це не реаліті-шоу, але з не менш драматичними подіями, враженнями й спогадами. У них було 10 днів, карта й програмка... Щодня вони долали чимало кілометрів (пішки, «маршруткою» чи таксі), аби дізнатися про Маріуполь якомога більше й водночас зібрати матеріал для медіапродукту з метою розвіяти стереотипи.

Отож 19 студентів різних факультетів УжНУ нещодавно повернулися зі Сходу України (як уже повідомляла наша газета, поїздка відбулася в рамках громадської ініціативи GoEast за програмою GOxChange). Деяко зі свіжих вражень мандрівників.

Галина ГИЧКА, 1 курс, факультет історії та міжнародних відносин: «Моя група досліджувала екологічний стан промислового міста. І він виявився задовільним. Також Маріуполь (який, виявляється, прийняв найбільше біженців) уразив насамперед низькими цінами: починаючи з продуктами й завершуючи послугами таксі. Ми були на території величезного заводу протяжністю в близько 15 км. Ним курсують... «маршрутки», тож нас возили з одного цеху в інший. Побачили й море, порт, вивчали «кузню» тамтешнього телеканалу, відвідали школу з новітніми методами викладання, смакували грецькою кухнею (там велика відповідна діаспора)... Та найбіль-

Міняю... студентів!

ше запам'яталися зустрічі з цікавими особистостями. Наприклад, одна художниця пропагує українську мову в Маріуполі й для цього організувала спеціальну читальню для дітей. А ще на сході є те, чого немає в нас, — арт-платформи. «ТЮ!», «Вежа», Halabuda — простори для творчості, де відбуваються майстер-класи із фото, ходять на курси японської, дивляться фільми, улаштовують виставки... Відчувається, що маріупольці є українцями: щедрі, готові допомогти. Це нас об'єднує, стирає кордон «Захід — Схід». Тож усім раджу туди поїхати».

Олексій КРАВЧУК, 4 курс, фізичний факультет: «Оскільки займаюся громадською діяльністю, думаю, що в Маріуполі пасивна молодь. Те саме міг сказати й про Ужгород. Однак поїхавши, я зруйнував одразу два стереотипи про обидва «крайні» міста: за 40 годин дороги познайомився з креативними людьми, а за 10 днів на сході — із не менш цікавими громадськими діячами, бізнесменами, військовими. Війна дала другий погляд місту, яке об'єднується, відкриває молодіжні простори, хаби, коворкінги. Ми здійснили й міні-експеримент: спілкувалися з містянами українською. Дехто намагався бути солідарним, хтось продовжував говорити російською. Однак траплялися випадки, коли люди взагалі нас не розуміли. Це стало шоком! Зате нас ніхто не побив (усміхається — прим. авт.). І загалом Маріуполь має свій шарм».

Анастасія МИРОНЧУК, 3 курс, факультет суспільних

наук: «Була впевнена, що на сході живуть люди з іншими звичками та менталітетом. Але з приїздом до Маріуполя не відчувала себе в чужому місті. Ще один стереотип — війна, проте я почувалася абсолютно захищеною та спокійною. Вразили відкриті й надзвичайно працьовиті люди. Загалом «круте» місто. І нехай без будівель XII — XIII століть! Це не робить його гіршим».

Ольга МИХАЙЛЬОНКО, 4 курс, ФСН: «Прогнозувала, що їду в небезпечне місто, де панують ворожнеча, неприязнь, апатія. Натомість зустрілася зі щирими людьми, які тепло прийняли й запрошували в гості на літо. Маріуполь не є індустріальним, як це видається, — на заводах працює тільки 8 % населення; чимало містян займаються творчістю, мистецтвом. Разом з одногрупником спостерігали за місцевою молоддю, що згодом презентували у форматі відео. Розвіяли 4 стереотипи: пасивність, неповага й небажання вивчати українську мову, відсутність патріотизму до міста та проведення часу в клубах. Було весело, цікаво. Хочеться повторити подорож».

Від себе додаю: УжНУ — виш із насамперед авангардним мисленням, сміливими проектами, отож і численними перспективами. Тепер альма-матер приймає маріупольців (із 19 березня) і віримо, що гості також зруйнують про нас чимало стереотипів.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

СПАРТАКІАДА

Баскетбольно-волейбольний «мікст»

Ось уже вкотре в стінах альма-матер відбувається загальноуніверситетська спартакиада серед студентів.

Традиційно захід відкрили ще минулого семестру легкоатлетичним кросом, а далі змагання продовжували, передаючи естафету від виду до виду. А нещодавно завершилися баскетбольні баталії

між дівчатами. Так, 3 місце посіли представниці факультету інформаційних технологій. Другими фінішували спортсменки медичного підрозділу, а чемпіонками стали здобувачки фаху факультету здоров'я та фізичного виховання.

Тим часом відбуваються й змагання з волейболу серед хлопців. Фінал — сьогодні, тому про результати повідомимо наступного номера.

Галина СОВБАН,
студентка відділення журналістики.

Непохитні «королі», присвячена деканові перемога й просто позитивно проведений час

В УжНУ тривають традиційні спортивні баталії й серед викладачів та співробітників

Програма чергових виступів спартакиади засвідчила, що спорт в альма-матер люблять і декани, і завідувачі кафедр, і професори незалежно від статі та кількості років.

Від шашкістів естафету змагань перехопили шахісти. Баталії були так само цікавими й по-справжньому безкомпромісними, а найкраще себе зарекомендували представники факультету інформаційних технологій в особах Іожефа Головача, професора кафедри програмного забезпечення систем, Олександра Міци, завідувача кафедри інформаційних управлюючих систем та технологій, і Юрія Білака, доцента кафедри ПЗС. Переможці впевнено фінішували, на 2 очки випередивши найближчого конкурента — представників факультету історії та міжнародних відносин. Третьою стала команда природничо-гуманітарного коледжу. Далі розмістилися медики, фізики, військова кафедра, хіміки, представники факультету міжнародних економічних відносин, філологи, стоматологи, економісти й ФСНівці.

У наступних видах програми — настільному тенісі й волейболі — «королі» виявилися непохитними, підтвердивши вже вкотре своє реноме. Так, змагання з пінг-понгу традиційно виграли медики (їх збірну представляли Володимир Фекета, завідувач кафедри фундаментальних медичних дисциплін медичного факультету № 2, Ілля Заячук, доцент кафедри фізіології та патфізіології, і Олександр Тенкач, аспірант кафедри онкології і радіології факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підго-

товки). До трійки кращих потрапили також економісти й представники коледжу. У подальшому розташувалися хіміки, ФІТ, військова кафедра, фізики, філологи, історики, стоматологи та факультет суспільних наук.

Волейбольні баталії так само вкотре виграли фізики. Вони впевнено здолали своїх суперників, зокрема у фінальній четвірці. Доволі напружено тривав півфінальний поєдинок філологів та економістів. Зрештою, перші виявилися кращими й здобули «срібло», поступившись фізикам у зустрічі за перше місце. Перемогу філологи присвятили деканові Галині Шумицькій, яка днем раніше мала день народження. У матчі за «бронзу» економісти зазнали поразки від згуртованої й на третину складеної із жінок не менш симпатичної команди коледжу та фінішували четвертими. Услід розташувалися медики, хіміки, факультет історії та МВ, стоматологи, ФСН, ФІТ, юристи й військова кафедра.

А вчора завершилися змагання з плавання. Устигаємо повідомити про командні здобутки: 1 місце. Юридичний факультет. 2. Медичний. 3. Економічний. 4. Стоматологічний. 5. Факультет інформаційних технологій. 6. Коледж. 7. Фізичний факультет. 8. Факультет суспільних наук. 9. Факультет історії та міжнародних відносин. 10. Військова кафедра. 11. Географічний факультет.

Про інші види — у квітневому номері. Утім, учасники сходилися на тому, що головним було не так виграти, як енергійно, весело, у спілкуванні провести час та відволіктися від клопотів повсякдення.

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

На воркшопі в Дмитра ЧИЧЕРИ — керівника вільного простору Halabuda

АКЦІЯ

9-10 березня вся Україна святкувала Шевченківські дні.

Тарас Шевченко завжди був, є й буде наставником усіх філологів. Саме тому студенти філфаку УжНУ долучилися до відеофлешмобу. Ідея такого формату святкування належить Олегові Хававачу, заступникові декана з виховної роботи: «Хотілося привернути увагу в якийсь оригінальний спосіб, тому обрали відеофлешмоб. Декламували студенти поезії в найпопулярніших місцях, які є візитівками нашого міста, адже флешмоб має назву «Шевченко в Ужгороді». На заклик Олега Анатолійовича із задоволенням відгукнулися першокурсники відділення журналістики та другокурсники відділення україністики.

Зйомки флешмобу тривали два дні. Кожен курс мав спільну поезію: україністи декламували «Мені однаково», а журналісти обрали «Долю». Самостійно віддавали перевагу геокаціям: почали від ректорату й першого дня завершили на площі Театральній. Наступного ж курс тримали до кафедрального собору.

Філологічний факультет організував флешмоб «Шевченко в Ужгороді»

Враженнями поділилася першокурсниця відділення журналістики Сніжана Головка: «Ідея флешмобу нас приємно здивувала. Усі із задоволенням утілювали її в реальність. Погодні умови сприяли вдалому проведенню зйомок. На-

віть сам процес знімання приніс чимало втіхи. Варто подякувати організатору Олегові Хававачу та операторові Віталію Завадяку за те, що саме з їх допомогою ми показали хороший результат і передали теплу атмосферу на відео».

Упродовж місяця на сторінці філологічного факультету у «Фейсбуку» публікували короткі відео, на якому щоразу інший студент ніс слово Шевченка в народ і для народу.

Вікторія КЕНІДРА,
студентка відділення журналістики.

НА ДОЗВІЛЛІ

Містом – із бульбашками

Студенти УжНУ влаштували бульбашковий фестиваль до Дня святого Патрика. Свято є національним в Ірландії, асоціюється із зеленим кольором та чотирилісником.

КВН

У Закарпатському обласному палаці дитячої та юнацької творчості відбувся чвертьфінал Закарпатської ліги КВН.

У першій грі взяли участь такі команди: «Дробовик бітбоксер» (ФІФ), «Шпіля» (Широкий Луг), «Они» (Україна), «Свідки Геродота» (факультет історії та міжнародних відносин), «Наомі Кемпбелл» та «Я більше так не буду» (Ужгород). Традиційно в соцмережах напередодні запропонували конкурс відеозапрошень, що принесло командам додаткові бали. Так, «Наомі» отримала 1 бал, «Шпіля» — 0,8, «Свідки Геродота» та «Больше так не буду» — по 0,6, а «Дробовик» і «Они» — по 0,4 бала. Поки колективи готувалися яскраво та смішно представити нові винаходи, які їм передали суперники, глядачі мали змогу виграти квитки на наступні змагання.

За результатами, перемогу святкували представники факультету історії та МВ УжНУ «Свідки Геродота» — 18,0. Далі розташувалися «Шпіля» — 17,6, «Дробовик бітбоксер» — 17,4, «Я більше так не буду» — 16,6, «Наомі Кемпбелл» — 16,4 та «Они» — 15,8 бала.

Як кажуть, місце зустрічі змінити не можна, отож 2 березня в ПАДІЮНІ відбулася друга гра, у якій зійшлися 6 команд: «Счастье бывает разное» (Ужгород), Narcis (Хуст), «Перше-ліпше» (Івано-Франківськ), «Без мандата» (юрфак УжНУ), «Одуванчик» (Ужгород), «4-й поверх» (філфак УжНУ), які, зокрема, дивували кумедними винаходами. Як і в першій грі, в Instagram відбувся конкурс

«Ні пуху ні пера!», або Як змагалися команди КВН за обласний кубок у чвертьфіналі

відеозапрошень. Отож до свого активу Narcis та «Перше-ліпше» додали по 0,4 бала; у «Без мандата», «Одуванчика» та «4-го поверху» — по 0,6; 1 бал у «Счастье бывает разное». Команди намагалися смішно відповідати на запитання «Розминки» та жартували в «домашці» — «Фристайлі». Перемогли дівчата («Счастье бывает разное») — 20,0, «Одуванчик» — 19,4, «4-й поверх» — 19,0, «Перше-ліпше» — 16,4, Narcis — 16,2 і «Без мандата» — 15,8.

Чвертьфінальний етап завершили виступами «Десь там» (географічний факультет), «Вабанку» (економічний факуль-

тет), «От Фонаря» (Кушниця), «Турбозефіру» (Космодесант), «Збірної Закарпатської ліги КВН», «Хранителів традицій клуба». Зіграли три конкурси: «Імпровіз», «Розминку» та «Фристайл». Було цікаво та настроєво. У напруженому суперництві перемогла «Збірна Закарпатської ліги КВН» — 20,4; «Хранителі традицій клуба» — 18,2; «Турбозефір» — 17,6; «От Фонаря» — 16,4; «Десь там» — 16,2; «Ва-банк» — 15,6.

Отже, другий тур завершився. Команди продемонстрували, що їм є чим здивувати. Далі буде!

Галина СОВБАН,
студентка відділення журналістики.

ВОЛЕЙБОЛ

У чемпіонаті вищої ліги України

На початку березня Ужгородський спорткомплекс «Юність» радо приймав волейболістів із різних куточків держави в рамках 6 туру чемпіонату України серед чоловічих команд.

Наш край представляла свалівська команда «Спартак», оскільки саме вона стала чемпіоном у фіналі аматорської ліги. Варто зазначити, що одним із членів цього колективу є студент 5 курсу факультету здоров'я людини та фізичного виховання, кандидат у майстри спорту з волейболу М.Скукіс. А такі гравці, як М.Іванко, М.Мельничук, А.Яковлев, Є.Вольф, Є.Левко — випускниками УжНУ.

Закарпатці в першій ігровий день поступилися ВСК «МХП-Вінниця-2» — 1:3, а наступного виграли в «Заваїра» (Одеса) — 3:0. Після матчів М.Скукіс зазначив: «Від гри отримав надзвичайне задоволення, було цікаво конкурувати із суперниками. Гості показали різні техніки гри, у кожній команді свої особливості, які ми з ентузіазмом розгадували, щоб обійти суперників. Після поразки проаналізували помилки, та втамувавши емоції, пішли далі. Іти далі дуже довго не довелося. Як результат — 3 перемоги наступного дня».

У середині ж місяця відбулися ігри 8 туру. Спартаківці в столиці в непростому протистоянні здолали «Агро-Спорт» (Антонівка) — 3:0 (25:22, 25:21, 28:26) та після 14 ігор посіли 8 місце серед 15 команд.

Сніжана ГОЛОВКО,
студентка відділення журналістики.

«Погляду» в № 2 (207)

визнано: публікацію

«Академічний інкубатор стартапів Yerl...» Тетяни БОЦЬ, студентки 2 курсу відділення журналістики. Найрейтинговішим за кількістю переглядів у «Фейсбуку» стала стаття «За те, що вона своя...» Мирослави ГАРАЗДІЙ. Вітаємо авторок!

Ніщо не робить виразу обличчя студента таким безглуздим, як отримання білета на іспит!

***

Дайте студентові точку опору — і він... засне.

***

Студент денної форми навчання так довго спав під час навчання, що прокинувся на... заочній.

***

Ніколи. Нікому. Не кажи... Що вмієш перевстановлювати Windows!

***

— Підсудний, ви навіть кинули камінь у продавчиню й розбили їй голову?

— Ваша честь, це був не камінь, а її «свіжа булочка»!

Подали Сніжана ГОЛОВКО, Ірина НЕМЕНУЩА,
студентки відділення журналістики.

ОГОЛОШЕННЯ

Студентський квиток, виданий ФОРОС Вікторії Володимири, четвертокурсниці географічного факультету, уважати НЕДІЙСНИМ.

***

Студентський квиток, виданий КОМАРНИЦЬКІЙ Оксані Петрівні, четвертокурсниці філологічного факультету, уважати НЕДІЙСНИМ.

***

Залікову книжку, видану ЯРЕМ Тетяні Василівні, першокурсниці біологічного факультету, уважати НЕДІЙСНОЮ.

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням <http://www.uzhnu.edu.ua/faculty/university-poglyad/issues>.

А з найважливішими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці «Погляду» в соціальній мережі Facebook: <https://www.facebook.com/uzhnu.poglyad>.

Орган вченої ради Ужгородського національного університету.

Замовлення № 690. Ціна — безкоштовно.

Виходить щомісяця. Номер підписано до друку: 27.03.18.

Засновник і видавець — Ужгородський національний університет. 88003 м. Ужгород, вул. Підгірна, 46.

Номер надруковано у видавництві «А-прінт», 46010 м. Тернопіль, вул. Кестельська, 28. тел.: (352) 52-27-37, 0673501794.

Наклад 1000 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк. Адреса редакції: 88016 м. Ужгород, вул. Університетська, 14. Поштова скринька: poglyad@uzhnu.edu.ua Тел.: 0678808571.

Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор: В.Ю.ТАРАСЮК.

Верстальник: О.М.БРАЙЛЯН. Кореспондент: М.Б.ГАРАЗДІЙ.